

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniški nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništv: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Daladier o nalogah Francije

Predsednik francoske vlade o italijanskih kolonijah, o nemški politiki v srednji Evropi in o sodelovanju Francije in Anglije za ohranitev evropskega miru ter kulturnih pridobitev človeštva

Pariz, 29. marca. br. Nocoj ob 19.40 (uro kasneje po srednjeevropskem času) je imel min. predsednik Eduard Daladier po radiu govor, v katerem je obeležil v sedanjih mednarodnih političnih konstelacijah stališče Francije glede na italijanske kolonije, stališče Francije glede na nemško politiko v srednji Evropi, končno pa je omenil sodelovanje Anglije in Francije za ohranitev evropskega miru in kulturnih pridobitev človeštva. Francoska vlada, ki je imela dalj sejo, je soglasno odobrila besedilo njegovega nocojšnjega govora. Govor so prenašale vse radijske postaje v Franciji in v francoskih kolonijah. Daladier je izjavil:

Kot predsednik vlade, ki sem odgovoren za francosko politiko, bi rad predvsem kot človek govoril vsem onim Francozom, ki žive v Franciji in izven mej naše domovine, pa tudi vsem ljudem na svetu, ki so pošteni in dobre volje. Tak govor ne rabi tolmačenja in je vsakomur razumljiv, ker je podan v jeziku srca.

Ce se postavimo nasproti vi, ki me poslušate, in vaši otroci ter jaz in moji otroci, se bomo razumeli, čim bi se spogledali. Spoznali bomo ogromne težave sedanjih trenutkov, a prevzelo bi nas vse isto upanje v bodočnost. Ne, mi ne rabimo ne besed, ne fraz, da se razumemo, da pošteno in čisto pomislimo na svobodo naše domovine.

Sokrivda za nasilje

Danes se vsakdo že vprašuje, ali ni tudi njegova domovina ogrožena. Vsaka vlada mora sedaj skrbeti za varnost svoje dežele, kajti pogodbe se podpisujejo, a se preden se uveljavijo, izgube vsak pomen i za onega, ki mu naj bi bile v zaščito, i za drugega, ki bi mu naj bile ovira. Vsakdo, kdor sedaj miruje, prevzema sokrivdo za nasilje enako kakor vsak, ki samo zato ne miruje, da bi svojo silo zlorabil.

Neredi povzročajo nove neredi

Povsod se oborožujejo. Kako naj se tedaj ljudje posvečajo svojemu mirnemu delu? Ze večkrat je bil svet na jasnem, da neredi povzročajo neredi, oboroževanje se večje oboroževanje in da se mora tak razvoj zaključiti le z vojno. Prav sedanjí položaj ni nalaga zato nujno nalogo, da povem, kaj Francija hoče, kako je močna in odločna.

Kaj hoče Francija? Mir svobodnih ljudi. Francoska moč, materialna in moralna enotnost se je vedno izkazala, kadar se je kje pojavila nevarnost. In čemu je Francija odločna? Ker hoče braniti svojo zemljo in svojo pravico.

Edinstvo Francije

Da tako enostavne stvari postanejo razumljive vsem, ni potrebno, da bi kot predsednik vlade dajal kakršnekoli izjave. Francozom, ki me poslušajo, ne pravim ničesar novega, tujcem pa vendarle morda nekaj novega, če jim povem, da francoska enotnost se nikoli ni bila večja, še nikoli tako popolna kakor danes. Tega ne pravijo marsikateri ljudje, ki hodijo s posebnimi naglasi po svetu, da namreč širijo bajke o onemoglosti in nesposobnosti Francije, toda Francija v resnici nikoli ni bila složnejša, nikoli odločnejša, nikoli močnejša kakor danes. Francija upa, da bo mir rešen, ker vojno sovraži, če pa ji bo vojna vsiljena, bo kakor en moč branila svoje ozemlje. In Francija zna braniti svojo svobodo!

Gospodarska obnova

Francozi so spričo dogodkov po svetu in v Evropi spoznali, da se ne bodo smeli plašiti nobenih naporov in žrtv, da branijo to svojo svobodo. To se je tudi zgodilo. Obnova produkcije, obnova zdravstva in strogo fundiranega finančnega položaja, sprejem neizbežnih žrtv, so rodili že dobre rezultate. Naš gospodarski položaj se zboljšuje, kakor dokazujejo številke o francoski produkciji. Frank je ostal na nivoju, ki je bil v vladini ukrepi določen. Mednarodna kriza ni našla slabotne Francije, nego gre nasprotno njena obnova kljub krizi dalje, produkcija se še večja, nezaposlenost zmanjšuje in naša valuta ostaja najtrdnjše na svetu. Še večeraj se je tečaj franka v primerjavi z vsemi valutami znova dvignil. Še večeraj so prišle v Francijo tone zlata.

Izredna pooblastila vlade

Francija je bila prisiljena pripraviti svoje sile. Ker smo to nujnost ob pravem času spoznali, je vlada zahtevala za dobro, dokler bo mir ogrožen, izredna pooblastila. Zakaj smo jih zahtevali? Zakaj nam jih je parlament dal? Ker je treba delati, ne pa se posvetovati, ker je treba takoj in brez vsakega odloga podvzeti vse ukrepe, ki so potrebni za našo obrambo. Naši zadnji ukrepi, ki izpolnjujejo one, izvršene v jeseni 1. 1938, pomenijo, da smo sklenili produkcijo v državi še povečati, da smo vse poslane interese podredili splošni drž-

žavni blaginji. Tega se zaveda danes vsak Francoz. Izvršili smo tudi vojaške ukrepe in je narod odgovoril na poziv možato kakor vedno v vseh resnih urah naše zgodovine. Vsakdo bo dal od sebe vse, kar premore, ker se vsakdo zaveda, da je Francija pravična domovina, in ker ve, da Francija svoje obrambe ne gradi na bedi svojih otrok.

Moč Francije

Ce bi mirovali, če bi se Francija ne premaknila, če ne bi jasno prevzela odgovornosti, bi vztrajanje na naših pravicah pomenilo le še prazno frazo, čeprav bi bila naša moč večja kakor kdaj prej. Moč Francije je skupnost njenih vojnih sil. Njeni voditelji in vojski imajo bogate izkušnje. Spričo katerih predstavljajo te sile strnjene blok, v katerem pa se niso niti najmanj izgubile individualne sposobnosti posameznika. Francoska moč živi po vsem svetu. Živi v naših kolonijah, kjer je kolonialni minister že pred 15 leti ugotovil veliko zadovoljstvo vseh podanikov, da žive pod svobodnim francoskim soncem. Francoska moč je v pogodbah s prijateljskimi državami, ki predstavljajo sedaj neomajen blok. Francoska moč sloni ne nazadnje na silnem faktorju duševnih in moralnih vrednot, ki so danes enako pomembne kakor v katerikoli stoletju naše zgodovine. Te vrednote se izražajo v trajnem iskanju človeških sposobnosti, v trajnem prizadevanju, da se ohraniti človeška svoboda in spoštovanje med ljudmi, v prepričanju o edinstvi naroda.

Kaj je potrebno?

V imenu Francije smem reči, da je za pravo službo domovini človeštvu potrebno, da se ljudje nikoli brez pomena ne žrtvujejo, da se nikoli ne podrejuje silni, nego da se svobodno po svoji volji izživljajo, da po svojem srcu verujejo in po svoji pameti mislijo ter po svoji zavesti delajo. Ker se priznavamo k tem nazorom, ne bomo dopustili, da bi se odnosi med narodi urejali samo s silo. Glavne zahteve, ki se čujejo okrog Francije, nas puščajo mirne, ker Francija ve, da bi prišla pri vsakih pogajanjih njena dobra pravica in njena moč na dan.

Razmerje med Francijo in Italijo

Ves svet je vedel, da bom nocoj govoril o italijansko-francoskih odnosih. Pustil bom, da govorijo za Francijo stvarna dejstva. Da napravimo konec nesporazumom, je bil 7. januarja 1. 1935 podpisan francosko-italijanski sporazum, s katerim naj bi se vsa prečta vprašanja v odnosih med obema državama uredila in likvidirala. Sklenjen je bil sporazum, po katerem se je v prilogi Italiji v Afriki popravila meja, se ji priznalo nekatere gospodarske prednosti, Franciji pa priznala pravica, da progresivno v letih 1945, 1955 in 1965 spremeni statute za Italijane v Tunisu. Francija je pričela določbe te pogodbe izvajati. Nikoli ni mogel nihče dvomiti o tem niti v času, ko se je pričela abesinska vojna, niti tedaj, ko se je zavezojevanje Abesinije priznalo, in niti tedaj, ko je bil imenovan za poslanika v Rimu Francois Poncet. Šele 17. decembra 1938 nam je Ciano sporočil, da Italija omenjenih pogodb iz 1. 1935 ne smatra več za veljavne. Mussolini je v svojem govoru preteklo nedeljo dejal dobesedno: »Mi nočemo, da bi svet sodil, mi hočemo svet le obvestiti. V italijanski notici z dne 17. decembra so bili italijanski problemi v odnosu do Francije jasno določeni, namreč problemi, ki se tičejo kolonij. Te probleme je mogoče obeležiti z imeni Tunis, Džibuti, Suez. Za trditve je v mednarodni javnosti izzvala veliko presenečenje. Glede na pismo z dne 17. decembra je nastal v javnosti vtis, da je ta dokument vseboval konkretne italijanske zahteve. Tudi kampanja italijanskega tiska je ljudem dopovedovala, da so bili Franciji predloženi konkretni predlogi, da pa nanje enostavno ni odgovorila. Mi bomo to italijansko pismo od 17. decembra 1938 objavili. Jutri ga boste obenem z odgovorom francoske vlade, ki je bil poslan v Rim nekaj dni pozneje, čitali v listih, že nocoj pa lahko izjavim, da v pismu ni nobenega točnega podatka, da v njem ni niti ene besede ne o Suezu, ne o Džibutiju in ne o Tunisu. Vsebovalo je enostavno ugotovitve, da smatra Italija pogodbe iz 1. 1935 za razveljavljene in da to svoje stališče opravičuje z nekimi argumenti. Bistveni argument je bil ta, da sta zasedba Abesinije in ustvaritev italijanskega imperija za Italijo ustvarila nove pravice.

Francija ne bo odstopila niti pedi zemlje

Ni mi treba šele reči, da takega argumenta ne moremo sprejeti, ker pomeni, da bi vsaka nova zasedba povzročila samo še nove pravice. To bi v praksi pomenilo, da bi bile zahteve, ki bi se nam postavile, neomejene, zakaj, čim bi sprejeli eno, bi

iz nje nastala druga. Če pa bi se hotelo trdit, da so bile italijanske zahteve izražene v listih in v ljudskih demonstracijah, tedaj bi bilo dovolj reči, da je Francija takoj jasno povedala vsej javnosti svoje stališče. Izjavil sem in izjavljam še danes: Mi ne odstopimo niti pedi svoje zemlje niti ene svoje pravice. Francija je pogodbe iz 1. 1935 podpisala in je svoje obveznosti pričela izpolnjevati ter je pripravljena lojalno in do kraja izvršiti jih v skladu z duhom in namenom teh pogodb. Na osnovi te ugotovitve je Francija pripravljena proučiti predloge, ki ji bodo predloženi.

Kako je Italijanom pod francosko oblastjo

Ker govorim o italijansko-francoskih odnosih, bi rad razdrl tudi nekatere legende, ki se širijo v zvezi s položajem 94.000 Italijanov, ki živijo v Tunisu v družbi 108.000 Francozov ter 2 in pol milijona muslimanov. Trditve, da se s temi Italijani slabo postopa ali da se preganjajo, je bajka. Nasprotno, na vseh področjih žive ti Italijani pod najliberalnejšim režimom. Tujci z vseh kontinentov, ki so bili v Tunisu, so to lahko ponovno izpričali in tudi jaz, ki sem bil v pričetku januarja v severni Afriki, lahko dam svojo besedo na to. Želel pa bi ob tej priliki plemenitim muslimanom, ki so skozi stoletja ohranili svojo vero in svojo civilizacijo, sporočiti najiskrenejše pozdrave. Zahvalil bi se jim rad za zvestobo, ki jo kažejo do Francije. Zagotavljam jim, da bo Francija vedno zvesto in skrbno štela nje in njihove otroke in da ne bo nikoli dopustila, da bi se kdo dotaknil te njene visoke misije. Če pa naj bi bil potreben še kak dokaz, kako se godi Italijanom pod Francijo, naj opozorim na onih 900.000 Italijanov, ki živijo na francoskem ozemlju. Ali se more kdo

izmed njih pritožiti? Ali ne uživajo vse naše zaščite po naših zakonih?

Odnosaji z Nemčijo

Napram drugemu narodu v sosesčini, s katerim smo imeli mnogo sporov, je Francija dokazala, da noče z njim živeti v sovrastvu. Mi smo podpisali monarhovski sporazum in podali nekaj mesecev pozneje francosko-nemško izjavo. Pred kratkim se je odpravila posebna mislija v Nemčijo, da bi sklenila gospodarski sporazum, ki bi omogočil trajno sodelovanje obeh narodov, kakor pa sem izjavil že v senatu, je zasedba češke, vkrakanje nemških čet v Prago, prizadela temu našemu prizadevanju najhujši udarec. Dolga leta so propovedovali, da bi opravičili nekatere svoje akcije, načela o samoodločbi narodov. Nato so govorili o naravnih aspiracijah in sedaj proglašajo svoj življenjski prostor. Vse to pa ni nič drugega kakor prikrit izraz naraščanja volje po osvoboditvi. Kako naj bi se Evropa spričo tega ne alarmirala? Zares, trenutno ni človeka, ki ne bi v tem videl volje katastrofe za vse narode. Noben narod nima več jamstev, da ne bo uničen. Tega nečemo.

Poziv k sodelovanju

V imenu svoje domovine pozivam k sodelovanju vse sile, ki cmako mislijo, kakor mi, da nam je potreben mir, vse sile, ki hočejo korakati po tej poti miru in ki bi se proti vsakemu udarcu, ki bi bil naperjen proti eni ali drugi izmed njih, postavile enotno v bran. Za to stališče je Francija našla odobravanje pri svojih prijateljih v Evropi, pa tudi onstran Rokavskega preliva in Oceana in je naletela povsod na bratsko razumevanje. Anglesko-francosko prijateljstvo je trdno. Obe državi imata iste cilje in se borita zanje z istimi sredstvi.

Konec vojne v Španiji

Republikanci so opustili vsak odpor ter so se večeraj predala Francu tudi že vsa obmorska mesta

Madrid, 30. marca. br. Dogodki v Španiji so se po padcu Madrida razvijali z bliskovito naglico. V posameznih mestih kakor v Murciji, Alicantu, Cartageni so se organizirali doslej ilegalni nacionalisti v falange, se uprili lokalnim oblastem in prevzeli vso oblast. V mesta v bližini meje, kakor v Valencijo in Guadalajaro so večeraj popoldne že vkrakale čete španskih nacionalistov. Na madridski fronti je padla zadnja postojanka republikanskih milicnikov, kraljevič samostan Escorial. Španska republikanska vojska in upravna organizacija je v razsulu. Levičarski politični in vojaški prvaki, ki so se zbrali deloma v Valenciji, deloma Cartageni, so se umaknili na deželo. Francova vojska je že zasedla vsa glavna pokrajinska mesta. Španska državljanska vojna je s tem prav za prav zaključena. Le še nacionalistični policijski aparat bo zaposlen nekaj tednov, da spravi s poti vse najnevarnejše nasprotnike. Med tem se je z največjo naglico pričela organizacija prometa, uprave, tehnične in politične službe v republikanskih krajih.

General Miaja v Alžiru

ORAN, 30. marca. AA. Včeraj popoldne je prispelo iz republikanske Španije 23 letal. Popoldne sta pristali na tukajšnjem letališču še dve letali.

Opoldne je prispel s tromotornim vojaškim letalom v spremstvu še ene cesebe na letališče Sinjo general Miaja. Na letališču so ga sprejeli španski republikanski častniki, ki so prispeli par ur pred njim. General Miaja je na vprašanja odgovoril samo: »Vse je končano!«

Nemške zahteve Poljski

V Berlinu in Varšavi demantirajo, da bi bil postavljen ultimat z rokom

London, 30. marca. br. Neoficielno poročilo iz Varšave pravi, da je na tajni seji vladne frakcije poljskega sejma poročal polkovnik Mieczinski o zahtevah Nemčije Poljski, ki obsegajo:

1. sprememba statuta o Gdansk;
2. pristop Poljske k paktu proti kominterni;
3. zgraditev motorne ceste preko koridorja.

Poročilo ne pove, če je polkovnik Mieczinski izjavil, da so te zahteve že bile postavljene ali najbrže šele bodo. Vladna stranika jih je vsakakor označila kot nesprejemljive. Na to poročilo se očividno nanašata demantija, ki sta bila izdana tako v Berlinu kakor v Varšavi in ki oba soglašata, da niso bile Poljski postavljene nobene ultimativne zahteve z rokom.

Povratek voditeljev poljske opozicije

Varšava, 30. marca. i. Vest o povratku Vitoša iz pregnanstva na Poljsko je zbudila v vsej javnosti veliko pozornost. Predsednik ljudske stranke je na zadnji seji sporočil, da se bo Vitoš vrnil le v primeru, če mu bo dana popolna amnestija. Govore, da se bodo vrnili iz pregnanstva tudi Korfanti, Cizmy, Bajinski in drugi, ki jih je sedanjí režim preganjal, pa bodo sedaj delni popolne amnestije.

Za blagor in svobodo vsega človeštva

Zaradi vsega tega upam, da bodo razumni ljudje, ki jih je gotovo mnogo še po vseh državah, razumeli ta govor, da v njih ne bo nastal noben sum, da predstavlja kakšno grožnjo ali kakšno poniževanje. Razumeli bodo, da hoče Francija zastaviti vse svoje sile v službi miru. Nič nas ne bo več odvrnilo od te naše usode. V jasni zavesti svojih pravic in moči si je Francija svobodno izbrala svojo pot. In Francija bo znova svetu dokazala, kaj pomeni delo, če služi poštenju in miru človeštva, kaj pomeni pogum, če sloni na pravičnosti, kaj je vreden duh požrtvovalnosti, če se zastavi za blagor in svobodo vsega človeštva!

Odmevi v tisku

PARIS, 30. marca. c. Vsi današnji francoski listi od skrajne desnice do skrajne leve brezpozorno soglašajo z večerajšnjim govorom min. predsednika Daladierja.

London, 30. marca. AA. (Havas) Daladierjev govor, ki ga objavljajo vsi listi, je napravil v Angliji globok vtis. Poedinstvi o francosko-italijanskem sporu so izzvale največje zanimanje. V Londonu obstoja upanje, da bo Rim izkoristil priliko, ki se mu nudi in da bo izdelal predloge, ki bodo omogočili končno rešitev vseh nerešenih vprašanj med Francijo in Italijo. Kar se tiče Nemčije in nove dogme o potrebi »življenjskih prostorov«, ki naj stopi na mesto rasistične dogme, je bilo v zadnjih dneh že dovolj govora ter je anglesko politično mnenje novo dogmo obsojalo. Zato se lahko trdi, da je bil Daladier v tem pogledu istočasno tolmač Francije in Anglije.

BERLIN, 30. marca. c. Nemški tisk ugotavlja k govoru ministrskega predsednika Daladierja, da ne vsebuje nič novega da pa se je Daladier z namenom izognil odgovoru na italijanske zahteve.

RIM, 30. marca. c. Današnji italijanski listi objavljajo govor Daladierja v skrajšani obliki in brez komentarjev.

Washington, 30. marca. br. Snočnji Daladierjev govor, ki so ga prenašale tudi ameriške radiopostaje, je bil sprejet z veliko pozornostjo in splošnim odobravanjem. Današnji ameriški dnevnik ugotavlja, da se ameriški narod popolnoma strinja z mnenjem g. Daladierja.

vzpostavitev skupne poljsko-madžarske meje.

Anglija in Poljska

LONDON, 30. marca. br. Na vprašanje delavskega poslanca Hendersona v spodnji zbornici, ali namerava vlada odposlati nevtralne opazovalce v poljske pokrajine, kjer se po nemških trditvah preganja nemška manjšina, je izjavil državni tajnik z zunanjim ministrstvom Buttler, da bi morala dati tako pobudo poljska vlada, ki pa ni v tem pogledu podzvela nobenega koraka. Na nadaljnje vprašanje poslanca Hendersona je izjavil, da ni v programu obiska poljskega zunanjega ministra Becka v Londonu nastopila nobena izprememba.

Za razširjenje angleške vlade

London, 30. marca. c. 180 članov spodnje zbornice je predložilo dodatni predlog k znani vlogi bivšega zunanjega ministra Edena in 33 drugih poslancev. Sicer izražajo zaupanje min. predsedniku Chamberlainu, zavzemajo pa se za sestavo vlade na širši osnovi.

Poslanik Purić pri Bonnetu

PARIZ, 30. marca. AA. (Havas): Francoski zunanji minister Georges Bonnet je sprejel poljskega veleposlanika ter jugoslovenskega in novega bolgarskega poslanika, ki mu je ob tej priliki predal kopije akreditivnih pisem.

Borzna poročila.

Curich, 30. marca. Beograd 10.—, Pariz 11.785, London 20.83, New York 445.—, Bruselj 74.80, Milan 23.41, Amsterdam 236.12, Berlin 178.50, Varšava 83.50, Bukarešta 3.37.

Nova organizacija uprave na češkem in Moravskem

Uprava občin bo poverjena članom narodne zajednice

Praga, 30. marca. AA. (DNB) Na seji odbora narodne zajednice je predsednik Hruby izjavil, da bo upravljanje čeških občin poverjeno članom narodne zajednice in da bodo vsa politična združenja razpuščena. Narodna zajednica bo pristopna za vse Čehe, ki so stari nad 21 let. Nato je Hruby izjavil, da se lahko po pogajanjih med predsednikom dr. Hacho in nemškimi merodajnimi krogi v Pragi kategorično demantirajo vse vesti o ukinitvi ali omejitvi protektorata. Interese Čehov na Moravskem bo do nove odredbe zastopal poseben odbor s sedežem v Brnu. Ta odbor bo v Pragi imel svojega stalnega delegata, ki bo obveščal centralni odbor o vseh moravskih zadevah. Praska vlada izdeluje se-

daj zakon o obveznem delu vseh dela sposobnih prebivalcev protektorata.

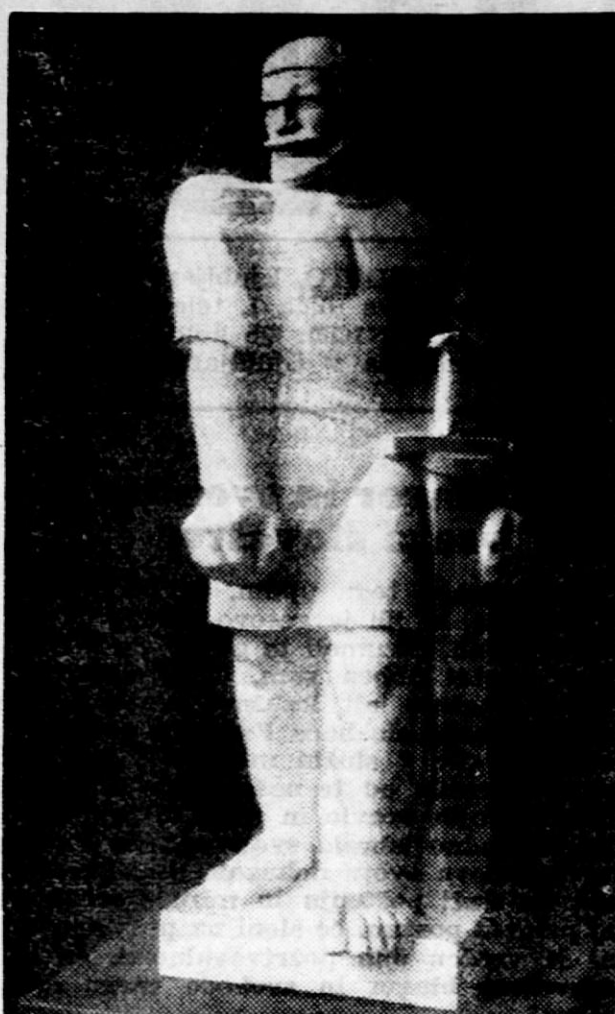
Uradni češki pozdrav bo »Vlasti zdare« (Zivela domovina), pri čemer se bo dvignila desna roka.

Pogajanja med Slovaško in Madžarsko

Bratislava, 30. marca. c. Slovaška vlada je imela večeraj daljšo sejo. Kakor se je izvedelo, ne namerava odstopiti Madžarski nobenega teritorija na svoji vzhodni meji, tudi ne, če bi dobila za to kompenzacijo na južni meji. Med tem pa je že izšlo nemško poročilo, ki pravi, da bo slovaška vlada madžarske zahteve sprejela.

Državna realna gimnazija kneza Koclja

Tako se bo poslej imenovala gimnazija v Murski Soboti

Kip kneza Koclja za narodno skupščino v Beogradu

Murska Sobotica, 28. marca. Letos praznuje Slovenska Krajina dva jubileja: 20-letnico priključitve k Jugoslaviji in 20-letnico ustanovitve gimnazije v Murski Soboti. Profesorski zbor soboške gimnazije je imel že lani to v evidenci in je sklenil zaprositi ministrstvo prosvete za dovoljenje, da se gimnazija v Murski Soboti imenuje po slovenskem knezu Koclju — Gimnazija kneza Koclja. Ministrstvo prosvete je te dni ugodilo prošnji in tako bo poslej edina gimnazija v Prekmurju nosila ime slovenskega vladarja, ki je v svojem naporu za politično in kulturno osamosvojitve Slovencev oskrbel ustanovitve slovenske nadškofije od Morave do Srema in napravil s tem konec pritoku nemških kolonistov in duhovnikov med panonske Slovence.

Prekmurje je bilo skozi vsa dolga stoletja od naselitve Slovencev v teh krajih pa do osvoboditve pod tujo oblastjo. Imelo je en sam svetel trenutek v svoji zgodovini, kratka leta, ko mu je vladal panonski knez Kocelj (861-874). Njegova država imenovala Dolnja Panonija, je bilo ogromno ozemlje, ki je segalo od drav-

skih sotesk med Pohorjem in Kozjakom do tedanjih bolgarskih meja ob Donavi in v Sremu. Z ustanovitvijo samostojne slovenske kneževine in nadškofije je dosegel politično in cerkveno neodvisnost od Nemčije in Salzburga ter teritorialno in politično zvezo med severnimi in južnimi Slovani.

Spomin na slovenskega kneza se je med prekmurskim ljudstvom seveda izbrisal v teku stoletij, ker mu je dolgoletna doba madžarske nadvlade povsod vrnila ime svojega prvega kralja, simbol Madžarske, sv. Stefana. Prav primerno je zato, da se ljudstvu spet pokliče v spomin njegovega Koclja, prvega glasnika njegove sedanje svobode. Kot slovenski in obenem tudi jugoslovanski knez — saj je v njegovo državo spadali tudi današnji Srem — je knez Kocelj edini od slovenskih vladarjev, čigar kip stoji v novem jugoslovanskem parlamentu v Beogradu med vrsto hrvatskih in srbskih knezov in vladarjev kot simbol severnega vladarja naše krvi.

V knezu Koclju sta se spajali zahodna in vzhodna kultura, slovenska in slovanska zavest. V njem je posebej izstopala zveza nad severnimi in južnimi Slovani, on je predstavnik slovanske ideje in kot žrtev te ideje je tudi podlegel. S svojim državnikišnim in kulturnim delom je tudi dokazal, da imajo Slovani v družini kulturnih narodov svoje poslanstvo in izvršeno odgovornost, zato pa tudi pravico in dolžnost, da ohranijo in razvijajo svojo individualnost. Knez Kocelj je s svojo življenjsko potjo in usodnim koncem vsem Slovanom živ ključ, da so budni in previdni proti vsem korakom sosedov in da so složni v skupni obrambi s krvjo ohranjene dediščine, svoje zemlje.

Važno je, da je dobila Kocljevo ime vprav gimnazija v Murski Soboti kot žarišče prosvete in omikale v Prekmurju. Vsi mladi rodovi, ki bodo šli skozi gimnazijo, bodo živeli pod vplivom imena slovenskega kneza. Prav tako kot on bodo ljubili in cenili slovensko knjigo in materin slovenski jezik ter ob Kocljevem imenu črpali pobude pri delu za mir in enotnost med Slovani in za mir med vsemi narodi.

Želimo, da bi to odlikovanje naše gimnazije poživilo tudi zanimanje za Prekmurje v vsej naši javnosti in odstranilo poslednjo krivično sodbo o njem. Prekmurje bo letos v svoji gospodarski in kulturni prireditvi, ki bo pod imenom »Prekmurjski tedne« od 18. do 26. junija v Murski Soboti, stopilo pred našo javnost in ji pokazalo svoj razvoj in napredek v teku 20-letnega življenja v svobodni državi. Pokazalo bo pred vso slovensko javnostjo, kako je v tisočletnem življenju pod tujo oblastjo ohranilo dediščino kneza Koclja za nov razmah v mejah osvobodene in združene domovine.

Sokolsko prosvetno delo ob meji

Šmarješki Sokoli so uprizorili Vošnjakovo „Lepo Vido“

Maribor, 29. marca. Vrti šmarješki Sokoli so se odločili za uprizoritev J. Vošnjakove »Lepo Vido«. Tudi Mariborčani smo piheli ob tej priliki med naše idealno delavne Marjčane v Plesniški dolini. Oder je bil za to priložnost okrašen z zelenjem in dr. trobojnicami, sredino je okrasila Nj. Vel. kralja Petra II. v sokolskem kroju. Pred predstavo je moški pevski zbor pod vodstvom vztrajnega nacionalnega delavca učitelja g. Mirka Vauca, ki je predstavo pripravil in zrežiral, ubrano in polno doneče odpel »Sokolski pozdrav«. Zatem je g. Mirko Vauca toplo pozdravil številno občinstvo in dodal tehtne misli o visoki vzgojni momentih, ki jih vsebuje igra.

Ko se je odrgnilo zagrnjalo, smo občudovali mali, lično opremljeni oder, zlasti pokrajinske slike v ozadju, ki jih je zelo okusno izdelal naš vrli zavedni šmarječan g. Rado Kramberger. Ob igri smo bili prijetno presenečeni. V glavni vlogi Lepo Vido smo občudovali igralsko in pevsko

izredno nadarjeno Ireno Vaudovo, ki ji je dalo občinstvo obilo priznanja. Njenega očeta Sodo je Francek Novačan podal zelo naravno, Maks Fras pa strastnega zaljubljenca. Ivan Ferk je zelo gibčen igralec, ki se v vsako vlogo prav dobro vživi. Tudi Anica Brumkesterjeva je kot huda mati Urša odlično pogodila svojo nalogo. Enako so zadovoljile vloge, ki so jih podali Tončka Sternad, Ivan Komperšek in zlasti Tilka Bračić kot pestunja, pa tudi Francek Gornik in Komar kot mornarja.

Občinstvo je odhajalo solznih oči. Tako globoko ga je pretresel potek igranja. Igralci so bili deležni prisrčnega aplauza. Pred igro je s globokim doživljem deklariral učenka Mimika Črepinko pesem »Lepa Vida«. Obhajovalci je le, da nimajo naši vrli Marjčani na razpolago večje dvorane in da se morajo navzlic idealnemu vzgojnemu in nac. kulturnemu prizadevanju še vedno boriti z raznimi težkocami.

Sodba bo izrečena jutri

Obravnava proti Kodru, Pintariču in njunim pajdašem je bila včeraj popoldne končana

Maribor, 29. marca. Kakor smo že poročali se je pričela včeraj popoldne ob 9. kazenska razprava proti rokovanjski tolpi Kodro, Pintarič in pajdašem. Popoldnanska razprava je trajala do 13. ure, nakar je bila prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob 15.

Med popoldnansko razpravo so bili zaslišani glavni obtoženci, in sicer Martin Majerič, Ludvik Kelc, Jakob Juhart, Melhior Pintarič in Jožef Kodro, ki so lani meseca maja in junija strahovali Dravsko polje, dočim je Kodro po aretaciji svojih pajdašev sam nadaljeval svoje rokovanjske pohode po Dolenskem. Pri razpravi sta kolovodja Josip Kodro in Melhior Pintarič odkrito priznala očitane zločine. Glede najtežjega zločina, roparskega umora, izvršenega nad Romanom Ačkom v Kalsah na Pohorju, sta oba zločince dejala, da nista imela namena usmrtiti Romana Ačka, temveč da je postal pokojni Ačko žrtev slučajja. Streljala sta oba, toda ne namereno, temveč iz objektivnosti, ker sta bila oba popolnoma vinjena.

Ostali obtoženci — tatovi in vlomilci — so izpovedali, da jih je k tatvinam in vlomom nagovarjal Pintarič. Jožef Kodro je v teku zasliševanja dejal, da ga je k zločinom zapeljala neka oseba, ki mu je dala točen naslov vseh, pri katerih bi se dobil denar. Na vprašanje državnega tožilca je Kodro napisal ime dotičnega možkega na listek, ki ga je izročil predsedniku senata. Preds. senata je izjavil, da bo skušal dojeti, da se dotični izsledi.

Popoldne so bili zaslišani ostali obtoženci, katerim je Jožef Kodro izročil plen od svojih zločinskih pohodov. Tako je bil brat Jožeta Kodra Edvin obtožen, da je prejel od svojega brata 2.000 din.

Predsednik: Ali se vam ni nič zdelo sumljivo, od kod ima brat denar? Kodro: Ne. Dejal je, da je dobil denar od nekega možkega, ki ni hotel povedati, kaj skriva.

Naslednji obtoženec Martin Maglica, ki mu je dal Kodro v dar 500 din, se je tudi zagovarjal, češ da ni vedel, odkod izvira denar. Misli je pač, da je dobil večjo vno to denarja iz provizije kot trgovski potnik. Sumljiva mu je postala zadeva, ko mu je Kodro izročil 10.000 din, ki jih je pa Kodro naslednji dan zahteval nazaj in ki jih je skupno z nekim kolegom zakopal v vrtu. Kodro pa mu je zagrozil, da ne sme o tem nikomur ničesar povedati, sicer ga bo ustrelil.

Tudi naslednji obtoženci, Jožef Maglica, Rudolf Maglica, Jožef Kac, Anton Godec, Ivan Godec, Slavka Kac, Marija Planinšek in Marija Adam so izpovedali, da niso vedeli, od kod je imel Josip Kodro denar. Vsi so pač menili, da je Kodro denar zaslužil, zlasti ker je bil svojčas trgovski potnik. Iz izpovedi teh obtožencev je razbrati, da je Josip Kodro skoro vse svoje sorodnike obdaroval. Vsi pa so bili mnenja, da je deloma denar dobil od svojih provizij, deloma pa od svoje ljubice, kar se pa pri razpravi ni docela razjasnilo. Vprašanje ljubice se je omenilo le mimogrede, tako da se konkretno ne ve, kdo je prav za prav Kodrova ljubica.

Zanimivo je bilo zaslišanje 30-letne šoferjeve žene Marije Adam. Predsednik: Koliko vam je dal Kodro? Adamova: Prejela sem 3.000 din v svrhu nabave raznih stvari.

Predsednik: Drugače nič? Ni vam ponujal tudi 10.000 din? Adamova: Da, ponujal mi je, nisem pa hotela sprejeti.

Predsednik: Zakaj niste hoteli sprejeti? Adamova: Nisem vedela kam z denarjem. (Smeh v auditoriju).

Po zaslišanju obtožencev in nekaterih prič so se prečitale izpovedbe prič, ki k današnji razpravi niso bile vajbene.

Ob 16.30 je imel svoj govor državni tožilec dr. Dev, ki je v svojem govoru naglašal, da je obtožence ločiti v tri sku-

pine. K prvi spadajo Kodro, Pintarič in Juhart, v drugo Majerič, Kelc in Hojkar, v tretjo pa ostali obtoženci. Kodro je državni tožilec prikazal kot inteligentnega zločinca, Pintariča pa kot podvignega zločinca ter pristavil, da sta to največja zločince v zgodovini mariborskega okrožnega sodišča. Zahteval je za vse obtožence najstrožjo kazen v smislu obtožnice. Zatem so govorili branilci obtožence dr. Rosina, dr. Bergeč, dr. Jan in dr. Gozani, nakar je predsednik dr. Turato vprašal obtožence, če

imajo še kaj dodati. Pintarič je dejal, da obžaluje svoje zločine in da pomiluje zlasti nedolžne otročičke pokojnega Ačka, dočim je Kodro izpovedal, da je vse svoje zločine izvršil v nekakšnem deliriju in se je šele v zaporih zavedel, kaj je storil. Predsednik dr. Turato je objavil, da bo sodba razglašena v petek 31. marca ob 8. uri jutraj. Majeriča, Kelca, Juharta, Pintariča in Kodro so vkleknje spravili nazaj v zapore, ostali obtoženci, ki niso v preiskovalnem zaporu, so pa odšli domov.

Življenjski jubilej plemenite žene Gospa Olga Balonova obhaja danes 70 letnico rojstva

Maribor, 30. aprila. Danes obhaja 70-letnico rojstva v krogu svoje hčerke g. Ivanki Lipoldove in zeta g. dr. Fr. Lipolda plemenita žena, vzorna narodnjakinja, blaga gospa Olga Balonova. Njeno usmiljeno srce se vedno toplo utripa za pomoči potrebnim, njen bister duh pronicava iz izredno svežino v tok dogodkov. Njeno zlato rodoljubno srce je brez prestanka povezano z narodom, ki mu služi vse svoje življenje.

Danes pred 70 leti se je rodila v probujajočem se Mozirju, ponosnih »Atenah« gornje Savinjske doline. Njen oče je ustanovil Sokola, Citalnico in druga nacionalna društva. V tem nacionalno naprednem duhu je rasla gospa Olga, vznikla v slavnem rodu Lipoldov, ki so s toliko vneto iz rodu v rod bodrili Savinjske kmetom narodne zavesti in svobodoljublja. Ta duh, ki se danes navdaja prelepo Savinjsko dolino in njeno prebivalstvo, je oblikoval duhovni lik slavljence, ki je bila od rane mladosti goreča oznanjevalka nacionalne misli.

Iz Mozirja, kjer je preživela svoja mlada leta, jo je vodila življenjska pot v Ptuj, kjer se je poročila z znanim vinarskim strokovnjakom Ivanom Balonom, ki je bil pozneje vinarski komisar v Gradcu in ki si je pridobil nešteto zaslug za razvoj in napredek našega vinarstva in vinogradništva.

Po smrti nepozabnega soproga Ivana Balona, ki je umrl v najlepši življenjski dobi, star 35 let, se je gospa Olga umaknila na Bizejsko, kjer je vse svoje odlične gospodarske in gospodinske sposobnosti posvetila dvigu in ureditvi domačega gospodarstva. To se ji je popolnoma posrečilo. Pokazala je številne vrline, ki pričajo o konstruktivnih sposobnostih vzorne slovenske žene. Pridno pa je delovala tudi v vseh akcijah, pri katerih je slo za probujo na-

rodne zavesti med širšimi plastmi bizelskega prebivalstva.

Po prevratu se je preselila v Maribor. Tukaj živi v blagem, vzornem sožitju pri svoji hčerki Ivanki Lipoldovi in zetu g. dr. Fr. Lipoldu. Trajen spomenik, ki je postavljen s svojim zaslužnim, iniciativnim sodelovanjem pri Društvu za zdravstveno zaščito dece in mladine, kjer je od vsega začetka ugledna članica društvenega vodstva. S brezprimerno energijo se je skupno s pok. sol. upraviteljem Lukmanom lotila urejanja in modernizacije gospodarstva Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju. S svojim znanjem, izkušnjami in zdravim čutom za pametno gospodarstvo in gospodinjstvo je postavila čvrste temelje solidnemu gospodarstvu Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju. Tukaj smo imeli priliko občudovati plemenito gospo Olgo, s koliko ljubeznijo, materinsko toploto je gradila gospodarstvo te pomembne socialno humanitarne institucije, računajoč z možnostmi čim cenejšega in čim koristnejšega efekta in prid tisočim in tisočim otrok, ki prahajajo vsako poletje letovat na Pohorje, da se naučijo zdravega znaka in da si okrepijo duha in telesa. Gotovo bi bilo krivično, ko bi hoteli upoštevati njeno znano skromnost in ustreči njeni želji, da o teh njenih velikih zaslugah ob 70-letnici niti besedice ne zinem.

Gospa Olga Balonova je navzlic sedmim desetletjem, ki jih ima za seboj, telesno izredno krepka in odprna, duševno prožna in bistra. Pridružujemo se številnim čestitkam znancev in kličemo plemeniti gospe in vzorni slovenski, jugoslovanski ženi: Naj bi Vam bila, gospa Olga, naklonjena metuzalemska starost v polnosti zdravja, moči in veselja!

Mariborske in okoliške novice

— Kolesa izginjajo... Izpred neke gostilne v Studencih je odpeljal nekdo dvokolo, lastnik ključ. mojstra Onica Antona. Kolo je znamke »Elfa« in ima evid. št. 2-132-217, vredno 1.000 din. — Ista uro. da je doletela strojnica Antona Pažona iz Pobrežja, ki mu je neznan zlikovec odpeljal možko dvokolo znamke »Eldas«, vredno 1.400 din. — Na Betnavski cesti pa je izginilo kolo pisar. slugi Francu Dobaku iz Betnavske ceste 90. Kolo ima evid. št. 2-20948 in je vredno 600 din. — Ljubiteljem koles je policija za to sledu.

— Nočno tekarsko službo imata tek. teden Vidmarjeva lekarna na Glavnem trgu in Savostova na Kralja Petra tegu.

— Studenske novice. Drevi ob 19. je zaključeno predavanje v letošnji sezoni. Predava urenik dr. Fran Vatovec o temi »Poedinec in množica«. Po predavanju redni občni zbor. Na sporedu so tudi novice v besedi in sliki. Vstopnine ni.

— Razstava tržaskih umetnikov A. Černigoja in U. Čaraja je odprta do 1. aprila vsak dan od 9. do 18.

— Ljudska univerza v Mariboru. Jutri v petek 31. t. m. se bo predvajal zanimiv kulturni film »Afganistan, srce Azije«. Film bo prikazal predvsem veličastno prido, šege dežele, ki leži v osrčju Azije kot pobočjih visokega Hinduksa. Kot izrazito prehodna dežela kaže res na sorazmerno majhnem prostoru velike kontraste in nasprotja v pokrajinskem značaju, podnebnju, rastlinstvu, rasni in narodnostni strukturi prebivalstva. Film tolmači prof. Stupan Bogomir. V nedeljo ob pol 11. uri se vrši matineja z istim filmom. V ponedeljek dne 3. aprila priredi mladinski pevski zbor iz Rač koncert slovenske umetne mladinske pesmi.

— Starokatol. cerkvena občina sporoča: V nedeljo 2. IV. odpade služba božja. — Na vel. četrtek bo ob pol 7. zvečer spoved in nato med slovesno sv. mašo skupno sv. obhajilo. — Na vel. petek bo ob 8. uri zj. odkritje sv. križa in tozadevna liturgija. — Na vel. soboto bo ob pol 7. zvečer proslava Kristusovega vstajenja in nato blagoslovitev jествin. — Na vel. noč in na velikonočni ponedeljek bo ob 9. uri slovesna služba božja s pridigo. Na vel. noč bo po maši tudi še blagoslovitev jествin.

— Staropokojene učit. žen. ročnih del zopet uradnice. Naša strokovna organizacija, sekcija JUU v Ljubljani je iz lastnega nagiba in prostovoljno podvela akcijo, da se nam staropok. u. ž. r. del zopet prizna čim državne uradnice, kateri nam je bil odvzet leta 1935. Z vztrajnim smotnim delom se je sekcija to tu posrečilo, ter so se vsem prizadeletim uč. ž. r. del s priznanjem uradniškega čina zopet priznala tudi uradniške osebne draginske doklade. — Naša sveta dolžnost je, da v kritje stroškov te akcije ter v znak hvalečnosti po svojih skromnih močeh, upoštevajoč svoje razmere, darujemo nekaj za podporni fond sekcije JUU za državno banovino v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6-I.

— Industrijska vest. Kakor doznavamo, namerava tukajšn. Mautnerjeva tekstilna tovarnica dosejati obrat izpopolnit in povečati. To bi bilo dobrodošlo zlasti za ono tekstilno delavstvo, ki je bilo te dni radi delne preselitve obrata ozir. raznih motenj izg. deviz in surovini odpušeno. — Modernizacija drž. ceste. Te dni so pričeli z nadaljevanjem modernizacije državne ceste, ki je bila lani asfaltirana od Pekla. Sedaj pa urejujejo cesto do Maribora. Sprito večjega prometa na tem cestnem delu bodo drž. cesto od Pekla do Maribora tlakovali s kockami.

— Znamja pot Gizele Rojčeve. Množica Mariborčanov vseh slojev je pospremila v sredo popoldne god. Gizele Rojčeve na njeni zadnji poti. Njena prerana smrt, ki jo je doletela v cvetu mladosti, je globoko pretresla vse njene znance, ki so globoko presunjeni stopali za njeno rakvijo. Med udeleženci pogreba je bilo zlasti mnogo policij, uslužbenec, ki so delili

lja ostalih devet povabljenih gledalcev. Gledališko občinstvo se opozarja na višek napetosti v zadnjih slikah, ki pojasnjujejo prizore iz prvega dela.

Iz Ptujja

Za naše morje. V ponedeljek se je vršil v spodnji dvorani Narodnega doma občni zbor krajevnega odbora »Jadranske straže« pod predsedstvom g. Jeršeta Ladislava, davčnega inspektorja v poklju. Občnega zbora, ki je bil dobro obiskani, so se udeležili tudi mestni župan g. dr. Remec, gimnazijaki ravnatelj prof. Alič in drugi zastopniki uradov, društev in korporacij. Iz poročil društvenih funkcionarjev je razvidno, da se ta naša pomorska organizacija zelo lepo razvija, saj so na vseh solah organizirani podmladki, razen tega pa šteje naš krajevni odbor 400 članov. Odbor dela zelo agilno propagando za naše morje, zlasti med mladino in je lani naklonil podmladkom okoli 9.000 din podpore, s katero je bilo omogočeno, da je letovala na morju v domu JS v Bakru okoli 60 učencev. Iznesenih je bilo več koristnih nasvetov, kako se bolj zainteresirati širše plasti naroda za naše morje. Pri volitvah je z malenkostnimi izpremembami bil izvoljen stari odbor.

— Umestna odredba. Aproximacijski odsek mestne občine je na svoji zadnji seji sklenil, da se morajo cene govejume in telečjemu mesu znižati, ker so cene živine znatno padle. Sedanje cene mesu, ki so bile razmeroma zelo visoke in nikakor ne v skladu z drugimi mesti kakor v Ljubljani in Mariboru, niso odgovarjale današnjim razmeram, saj si je delavec zelo težko privoščil kosček mesa. Aproximacijski odbor je sklenil, da se mora prodajati goveje meso I. vrste sprednji del največ po 9 din, zadnji del pa največ po 11 din; goveje meso II. vrste sprednji del največ po 7 din, zadnji del največ po 9 din; telečtina z običajno privrigo po 9 din, brez privrige pa po 11 din, sklepna pečenka in kotleti pa po 13 din za kg. Če se mesarji teh cen ne bodo držali, bo mestno poglavarstvo prisiljeno podati predlog sodišču za kazensko postopanje zaradi prekrška zakona o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije.

— Mestno poglavarstvo poziva vse vojske obveznike in lastnike živine ter motornih vozil, ki se v nedeljo 19. t. m. iz kakega šnegalika vzroka niso udeležili vojnega razporeda, da se takoj zgleda na magistratu v tajnikovi sobi, ker bodo sicer kaznovani.

— Stavbno gibanje. Veletrgovec g. Lenart, ki je kupil poslopje bivšega hotela Koser, je začel to poslopje razdirati ter bo postavil moderno tovarno za perilo.

Iz Celja

— Celjska podružnica »MeKurlja«, društva trgovskih in privatnih nameštencev Jugoslavije, je imela v torek v Narodnem domu občni zbor, na katerem so bili v novi upravni odbor soglasno izvoljeni gg.: predsednik ravn. Drago Kralj, I. podpredsednik Robert Himmer, II. podpredsednik Vinko Schuster, člani Leopold Vučer, Zoran Hvala, Anton Hlačer, Karel Grilec, Riko Götz in Ivan Sajevec, v nadzorni odbor gg.: Mirko Priskič, Herman Trejo in Josip Steinbüchler, v prosvetno sekcijo pa gg.: Anica Pleteršnik, Anica Pfefferjeva, Anica Stepiharjeva in Sldonija Znidarsičeva ter gg.: Karel Grilec in Riko Götz.

— Finalna nogometna tekma. V nedeljo 2. aprila popoldne bo na Glaziji finalna tekma za prvenstvo LNP med SK Celjem in SK Bratstvom z Jesenic. Ker uživa moštvo Bratstva dober sloves in v Celju doslej še ni nastopilo in ker bo gotovo tudi Celje nudilo lepo in učinkovito igro, bo srečanje vsekakor privabilo mnogo gledalcev.

— V celjski bolnici je umrla v torek 14letna Dragica Hvalčeva, hčerka uradnika g. Hvalca v Celju.

Pod črto

Poleg navadnega, zapovedanega ali obveznega imamo tudi nadurno delo. To se plačuje posebej, s 50% poviskom na redni zaslužek. Ne povsod, toda v splošnem velja to načelo in večina gospodarjev se ga drži. So pa tudi izjeme med gospodarji, nekatere prav klasične in za naše razmere značilne.

Imamo podjetje, ki bi moralo iti v tem pogledu z dobrim zgledom naprej, pa je postavilo načelo poštenega plačila za nadurno delo na glavo. Uslužbenici tega podjetja so zaposleni tudi v prostem času, kar zaslužijo z nadurnim delom, se steva v poseben sklad, ki ga potem po nekakšnem sključu razdeli med vse »uslužbence«. Vprašanje je pa, kako ga razdeli. Po socialnem načelu in človeških vidikih ne. Razdeli ga namreč med tiste, ki so denar zaslužili in med one, ki ga niso. In kakor je pri nas kaj rado in pogosto narobe prav, tako je tudi tu. Tisti, ki so denar zaslužili, ga namreč ne dobe niti toliko, kolikor znaša predpisana minimalna meza na uro, na one druge, ki denarja sploh ne služijo z nadurami, pa odpade precej večji odstotek.

Kaj ko bi postavili ob prihodnji delitvi zaslužka to načelo pravične delitve dela in jela na glavo? Prizadej upajo in trdno pričakujejo, da se bo to zgodilo. Izpovedujejo namreč načelo: Kdor ne dela, naj tudi ne je.

NISTA KRIVI

Stric Karel zadovoljno vleče svojo plo. Kar dvigne teta Meta glavo od svoje ga pletenja.

Karl pravi, ali veš, da bo prihodnje nedeljo 25letnica najine poroke?

Kaj poves, Meta! odgovori presenečeni stric Karel in punne nov oblak dima v strop. Kaj bi pa storila za ta jubilej?

Nič, odgovori Meta. Mislim samo, da bi morala zaklati ti dve beli kokoši.

Beži no, zakaj pa vališ krivdo na beli kokoši za to, kar se je zgodilo pred 25 leti?

PRED SODISEM

Cujte, obtoženec, vaša žena se pritožuje, da sploh ne delate. Ali je to res?

Križi božji, gospod sodnik, le kako morete kaj takega trditi? Kar vprašajte jo, kaj sem delal drugi četrtek preteklega februarja.